

Mihail UDROIU

FIȘE DE DREPT PENAL
Partea generală
Noul Cod penal

Ediția a II-a

Universul Juridic
București
-2015-

Cuprins

Abrevieri	9
FIȘA nr. 1. Aplicarea legii penale în timp.....	11
FIȘA nr. 2. Trăsăturile esențiale ale infracțiunii.....	35
FIȘA nr. 3. Conținutul generic al infracțiunii.....	37
FIȘA nr. 4. Formele și fazele infracțiunii intenționate	49
FIȘA nr. 5. Pluralitatea de infractori.....	59
FIȘA nr. 6. Unitatea de infracțiune	75
FIȘA nr. 7. Concursul de infracțiuni.....	85
FIȘA nr. 8. Recidiva postcondamnatorie	97
FIȘA nr. 9. Recidiva postexecutorie.....	108
FIȘA nr. 10. Pluralitatea intermediară.....	117
FIȘA nr. 11. Cauzele justificative	123
FIȘA nr. 12. Cauzele de neimputabilitate	136
FIȘA nr. 13. Pedepsele	152
FIȘA nr. 14. Individualizarea judiciară a pedepselor.....	177
FIȘA nr. 15. Individualizarea judiciară a pedepselor. Soluții care nu presupun condamnarea inculpatului.....	195
FIȘA nr. 16. Individualizarea judiciară a pedepselor. Soluții care presupun condamnarea inculpatului.....	212
FIȘA nr. 17. Individualizarea judiciară a executării pedepsei. Liberarea condiționată	225
FIȘA nr. 18. Măsurile de siguranță neprivative de patrimoniu.....	238
FIȘA nr. 19. Măsurile de siguranță privative de patrimoniu.....	247

FIȘA nr. 20. Răspunderea penală a minorilor. Măsurile educative neprivative de libertate	259
FIȘA nr. 21. Răspunderea penală a minorilor. Măsurile educative privative de libertate	275
FIȘA nr. 22. Cauze care înlătură răspunderea penală.....	294
FIȘA nr. 23. Cauze care înlătură executarea pedepselor	307
FIȘA nr. 24. Cauze care înlătură consecințele condamnării.....	322
BIBLIOGRAFIE GENERALĂ	331
JURISPRUDENȚĂ	333

Abrevieri

alin.	= alineat(ul)
art.	= articol(ul)
C.A.	= Curtea de Apel
C.pen.	= vechiul Cod penal
C.S.J.	= Curtea Supremă de Justiție
dec.	= decizia
dec. pen.	= decizia penală
I.C.C.J.	= Înalta Curte de Casație și Justiție
lit.	= litera
LPANCP	= Legea de punere în aplicare a noului Cod penal
NCC	= noul Cod civil (Legea nr. 287/2009)
NCP	= noul Cod penal (Legea nr. 286/2009)
NCPP	= noul Cod de procedură penală (Legea nr. 135/2010)
nr.	= număr(ul)
O.U.G.	= Ordonanța de urgență a Guvernului
p.	= pagina
pct.	= punct(ul)
RIL	= recurs în interesul legii
s.	= secția
s. pen.	= secția penală
s.n.	= sublinierea noastră
S.U.	= Secțiile Unite ale I.C.C.J.
ș.a.	= și altele/alții
Trib.	= Tribunalul
T.M.B.	= Tribunalul municipiului București
T.S.	= Tribunalul Suprem

FIȘA nr. 1

APLICAREA LEGII PENALE ÎN TIMP

I. PARTEA TEORETICĂ

- ✓ aplicarea legii penale nu suscită probleme când atât nașterea, cât și stingerea raportului juridic penal (atât săvârșirea faptei, cât și condamnarea definitivă pentru aceasta) au loc sub imperiul unei legi unice, fiind aplicabilă această lege;
- ✓ dacă pe durata existenței raportului juridic penal sunt incidente mai multe legi penale succesive, se pune problema determinării legii penale aplicabile în cauză.

PRINCIPII

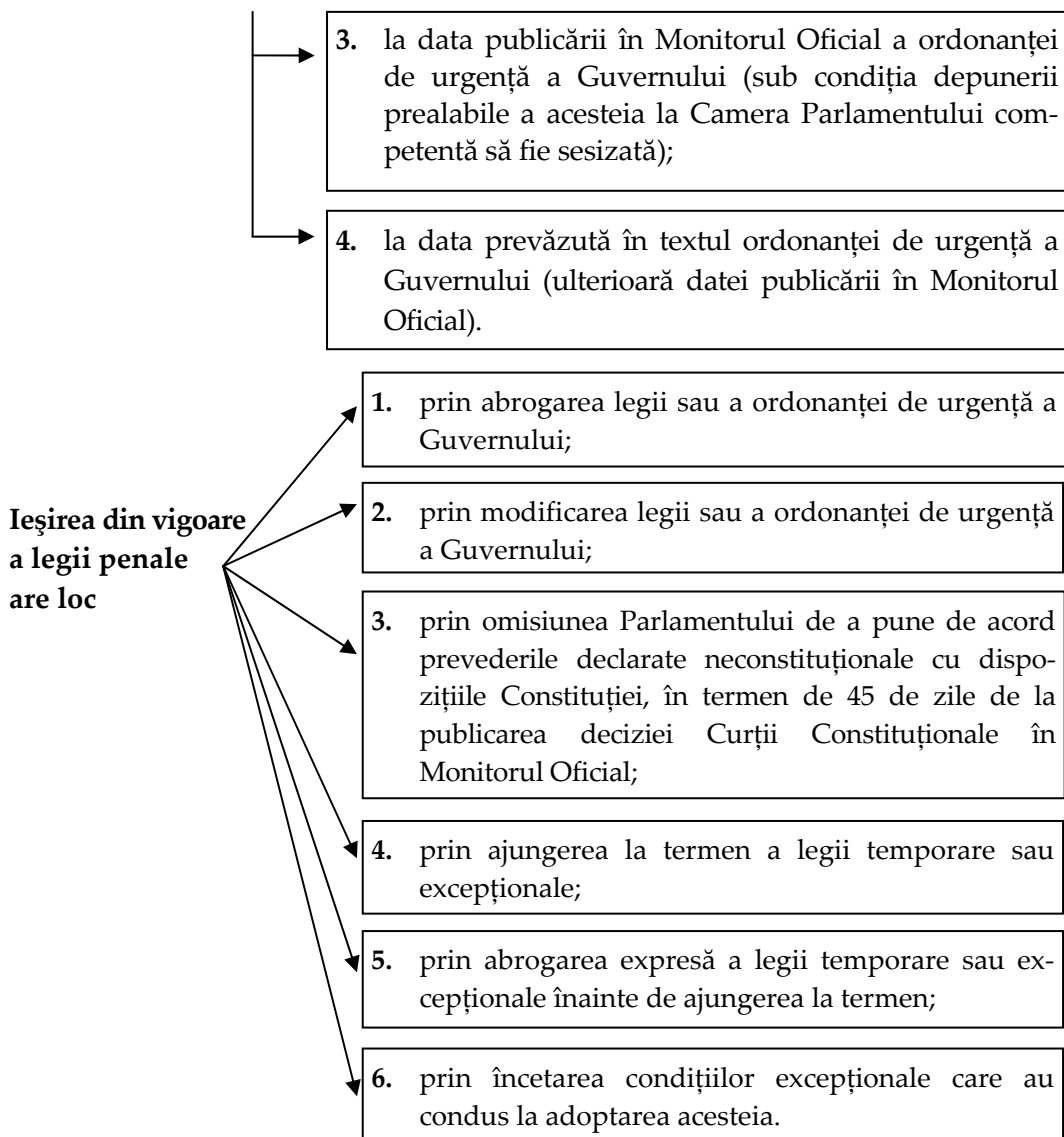
1. PRINCIPIUL ACTIVITĂȚII LEGII PENALE (art. 3 NCP)

- ✓ infracțiunile sunt prevăzute în legi și ordonanțe de urgență ale Guvernului. Actele de incriminare semnifică legea penală. Legea penală se aplică tuturor infracțiunilor săvârșite în intervalul de timp cuprins între momentul intrării în vigoare și momentul ieșirii sale din vigoare;
- ✓ desuetudinea nu face ca o lege să iasă din vigoare;
- ✓ decurge din principiul legalității incriminării (art. 1 NCP) și cel al legalității sancțiunilor de drept penal (art. 2 NCP).

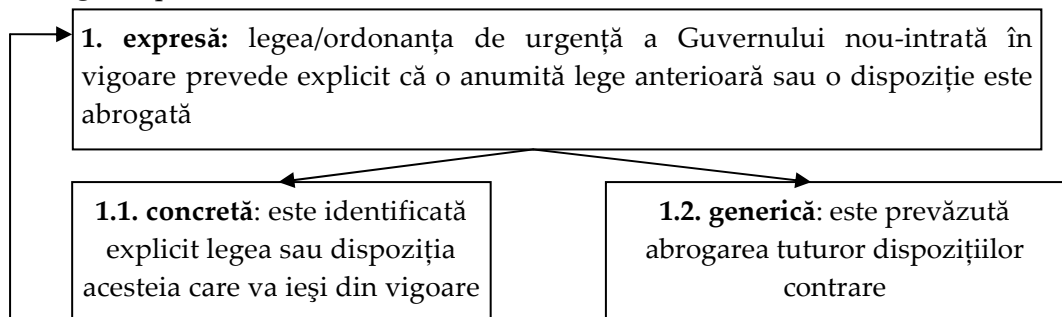
**Intrarea în vigoare
a legii penale
are loc**

1. la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial;

2. la data prevăzută în textul legii (ulterioară termenului de trei zile de intrare în vigoare);

Abrogarea poate fi:

→ **2. tacită:** legea nouă cuprinde reglementări penale diferite și incompatibile cu cele anterioare

Abrogarea expresă sau tacită poate fi:

- 1) **totală:** a întregii legi sau ordonanțe de urgență a Guvernului;
- 2) **parțială:** numai a uneia sau a unor prevederi ale legii sau ordonanței de urgență a Guvernului (nu toate).

Abrogarea	Dezincriminarea
<ul style="list-style-type: none"> ✓ chiar dacă se abrogă o dispoziție legală, fapta poate fi în continuare incriminată într-o altă dispoziție (alt articol din altă lege penală sau nepenală cu dispoziții penale, altă denumire marginală etc.); ✓ abrogarea legii speciale nu echivalează cu dezincriminarea dacă fapta este incriminată în legea generală; ✓ modificarea normei completatoare a unei norme de referire/de trimitere atrage și modificarea normei incomplete; în cazul abrogării normei completatoare, norma incompletă va păstra elementele preluate de la aceasta, în afară de cazul în care legea de abrogare dispune altfel; ✓ abrogarea normei completatoare a unei norme în alb nu echivalează cu abrogarea normei în alb, aceasta fiind însă inaplicabilă (echivalând cu o dezincriminare) până la data intrării în vigoare a unei noi norme completatoare. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ fapta nu mai este incriminată sub nicio formă de legislația națională (analiză <i>in concreto</i>); ✓ se va reține dezincriminarea și atunci când prin legea nouă este limitat domeniul de aplicare a unei infracțiuni (de pildă, prin eliminarea uneia dintre variantele alternative ale elementului material al infracțiunii).

Data săvârșirii infracțiunii în funcție de care se va analiza legea penală în vigoare¹:

1. data la care a fost comisă acțiunea infracțională, la infracțiunile comise;

2. data la care infractorul trebuia să acționeze potrivit obligațiilor legale pe care acesta le avea, la infracțiunile omisive;

3. data epuizării infracțiunilor continue, continuate sau de obicei;

4. data comiterii activității infracționale, în cazul infracțiunilor progresive (nu cea a producerii rezultatului mai grav);

5. data producerii unei modificări a realității ca urmare a activității infracționale, în cazul infracțiunilor de rezultat (de pildă, data producerii prejudiciului în cazul infracțiunii de înșelăciune);

6. data săvârșirii faptei în cazul infracțiunilor de pericol abstract, respectiv data creării unei stări de pericol efectiv în cazul infracțiunilor de pericol concret.

! OBSERVAȚII:

1. concursul de legi penale cu privire la aceeași faptă (aceeași faptă fiind incriminată și într-o lege cu caracter general, dar și în alta ce are caracter special) nu atrage dezincriminarea faptei prevăzute de legea generală, ci vor fi aplicate întotdeauna dispozițiile legii speciale;
2. în cazul în care, după dezincriminarea unei fapte, intră în vigoare o nouă lege care reincriminează fapta (anterior dezincriminată), nu se va putea

¹ În ipoteza participației penale, prezintă importanță numai data comiterii faptei de către autor.